

1847

Írta: Frankenburg Adolf

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Boldizsár Iván*

Cím: **A PESTI
S A BUDAI NŐK**

Forrás: *Béke és Szabadság*

Osztályozás

Tárgy: *308*

Hely:

Idő: *"1847: 1954"*

Személy:

Helyszám:

Frankenburg Adolf (1811–1884) a múlt század egyik kitűnő magyar újságírója és szerkesztője volt. Kossuth Pesti Hírlap-jának belső munkatársaként vált ismertté a neve. A Regélő-ben megjelent írásával a fővárosi tárcsa megteremtőjeként emlegették. 1877-ben a nemzeti nyelv és kultúra ápolására Sopronban megalapította a Frankenburg Irodalmi Kört.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

1954. 7. 3.

A pestiek izlésebben, a budaiak egyszerűbben öltözködnek: a gazdag piperét természetes ke-
cseik nélkülözhetővé teszik. A budai hölgyek érdekesebb, a pestiek jellemzőbb arcvonásokkal bírnak; a budaiaknak szeme, s pestieknek ajka mond többet.

Budán több piciny lábat látni; a pesti hölgyeknek lengébb járásuk van, minek oka tán a rossz kövezetben is rejlik.

Ha budai hölgyet köszöntöd, szíves »jóreggelt« mond; a pesti alig észrevehetőleg biccenti fejét.

A budaiak többet beszélnek, a pestiek többet csevegnek, a budaiak szebben, a pestiek jobban beszélnek magyarul; a budaiak divatbul, a pestiek vonzódásbul kedvelik nyelvünket; a budaiak szeretnek, a pestiek akarnak honleányoknak tartatni.

A budai hölgyek szeretik a férfiak társaságát, a pestiek is, csak hogy nem mutatják; ezek az illedelem, azok szívüknek rabjai.

A budai hölgyek mulatságbul, a pestiek unalombul járnak a színházba.

A pesti hölgyek sok, a budaiak válogatottabb könyveket olvasnak; azoknak gazdagabb ismeretük, ezeknek több ítélőtehetségük van; azok a szépművészettrül finomabb, ezek tisztultabb fogalommal bírnak; szóval, a pesti hölgyek többet olvasgatnak, a budaiak többet olvasnak.

Társaságban a pesti hölgyek néha politikai tárgyak fölött vitakoznak, a budaiak a vitatkozást csak hallani szeretik.

A pesti hölgyek férfiak társaságában feszesebbek, a budaiak bizalmasabbak; a pestiek szellem-, a budaiak érzelemdúsabbak; ezek szeretetre, azok tiszteletre méltó teremtések.

A pesti hölgyek hevesebben, a budaiak tartósabban szeretnek;

azok megmondják, ezek kitalál-
tatni akarják, hogy szeretnek; azoknál egy forró csók, ezeknél egy meleg kézszorítás hirdeti boldogságukat.

A pesti hölgyek sohasem mondják meg, hány évesek, a budaiak sem.

Házasságban a pesti hölgyek szabadabbak, a budaiak elvonultabbak; a pesti hölgyek házon kívül, a budaiak négy fal közt érzik magokat otthonosabbnak; azok jobb nők, ezek jobb anyák.

A budai hölgyek házibarátjukat férjük társaságában látják, a pestiek ha barátnéjukkal hegyi kirándulást tesznek.

A pesti hölgyek jobban szeretik a nyilvános, a budaiak a házi táncvigalmakat; a pesti hölgyek férjhezmenetelük után ritkábban táncolnak, a budaiakat gyakran látni 18 és többéves leányaikkal egy colonneban.

A pesti hölgyek szeretik a jeles férfiakat kitüntetni, a budaiak is, csak hogy ezek a kevésbé jeleseket is szívesen látják.

A budai hölgyek többnyire hajlambul, a pestiek azért mennek férjhez, hogy asszonyok lehessenek: a pesti hölgyek e tekintetben rohanva, a budaiak fontolva haladók.

Pesten a legolvadóbb arábul néha a legközömbösebb nő válik, Budán ezt többnyire megfordítva látni, a budai hölgyek csak egyet, a pestiek többet is szeretnek — egyszerre.

A pesti hölgyek mindjárt a mennyegző után lesznek asszonyokká, a budaiak — gyermek-
ágy után.

A pesti hölgyek azt mondják kedvesüknek: én szeretlek téged, a budaiak pedig azt susogják neki: »Én téged szeretlek.«

A pesti nők férjeikre, a budaiak gyermekeikre büszkék.

1954

Írta: Boldizsár Iván

Milyen bűvösen-bájosan írta le a száz év előtti újságíró szellemes prózája Laborfalvi Róza és Szendrey Júlia kortársnőit! Hogy tud írni ez a száz év előtti kolle-
gá! Egyszerre udvarol a nőknek és csúfolódik rajtuk, kifigurázza rigolyáikat és hódol szépségeiknek — bizony elleshetnének némi fürge irályt, egy kis merész nyelvpörgést, az ellentétek és a párhuzamok ördögös árnyjátékáról mi, mai írógépkopogtatók a multszázadbeli tollforgatótól. Ismerte jól Frankenburg pályatár-
sunk a pesti nőket s a budaiakat is, többet tudott róluk, mint amennyit incselkedve elárult. Mert mindent elmond róluk, csak azt nem, hogy boldogok.

Gondolom azért, mert Frankenburg Adolf jó újságíró volt s ezért nem hazudott. E gazdag piperét használó, lengejárású s még lengébb szívű leányok és asszonyok kiválóan tudták, »mi az illedelem«, de tartósan nem ismerték a boldogságot. Nem ismerhették, mert nem nők voltak, hanem hölgyek. A száz év

előtti újságíró nem ír — s abban a korban hogyan is írhatott volna? — azokról a nőkről, kik nem hölgyek voltak, hanem egész emberek, férfitelherrel vállukon osztották a dolgos férfisorsot kicsiny pesti műhelyekben, budai mézeskalácssütők kemencéje mellett és mindenekelőtt és újra meg újra bölcsőt ringatva, beteg gyermek halántékát borogatva, az egészségesnek kalácsot sütve. Ezek az asszonyok megismerhették és meg is ismerték az igazi boldogságot: a munkában és a családban beteljesülő szerelmet.

Minden ember boldogságra született és boldogságra vágyik s e vágyakozásban nincsen különbség férfi és nő között. Ám ki tagadná, hogy a nők, kiknek lelkét dúsabban szövik át az érzellem artériái és hajszálerecskéi, fogékonyabbak a boldogság iránt s inkább igénylik is, mint mi, férfiak?

Attól tartok, hogy az utóbbi időben kissé megfélekedtünk erről a szép fogékonyságról, erről a kívánatos igényről. A nép állama a nők százezreit emelte méltóságra, megadta nekik a termelő, az alkotó munka lehetőségét, megillető részüket sorsuk és az egész nép sorsának irányításában. Micsoda látványoknak voltunk szemtanúi az elmúlt években! A magánépítész hátsó irodájából (ahol szellemi széklábat faragott, mint Madách sötét látomásának Michelangelo-ja),